

GPSR: Znáte své povinnosti?

Dne 13. prosince 2024 vešlo v účinnost nové nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/988 ze dne 10. května 2023 o obecné bezpečnosti výrobků (dále jen „**GPSR**“) a zřejmě též český zákon, který nařízení implementuje, jenž již byl předložen Prezidentovi republiky k podpisu. Nařízení nově nastavuje regulaci týkající se bezpečnosti výrobků a zároveň zavádí nové povinnosti pro jednotlivé hospodářské subjekty v rámci dodavatelského řetězce.

Abyste se v nové úpravě lépe orientovali, připravili jsme pro Vás přehledné shrnutí toho nejdůležitějšího.

Koho se GPSR týká?

Nařízení se vztahuje obecně na veškeré neharmonizované výrobky uváděné či dodávané na unijní vnitřní trh, avšak se stanovenými výjimkami uvedenými níže.

Nařízení výslovně uvádí, že se nepoužije v případě následujících výrobků:

- humánní nebo veterinární léčivé přípravky,
- potraviny a krmiva,
- živé rostliny a zvířata, geneticky modifikované organismy a mikroorganismy v uzavřeném použití, jakož i rostlinné a živočišné produkty, které přímo souvisejí s jejich budoucí reprodukcí,
- vedlejší produkty živočišného původu a odvozené produkty (např. vlna),
- přípravky na ochranu rostlin (např. pesticidy),
- zařízení používaná spotřebiteli k řízení nebo cestování, pakliže jsou přímo provozována poskytovatelem přepravy,
- letadla, jejichž konstrukce, výroba, údržba a provoz představují nízké bezpečnostní riziko,
- starožitnosti,
- výrobky zřetelně označené, že mají být před použitím opraveny nebo repasovány.

Nařízení jako obecný právní předpis v oblasti bezpečnosti výrobků se pak nevztahuje ani na výrobky, které podléhají speciální úpravě.

Jsou rozdíly v povinnostech u jednotlivých hospodářských subjektů?

Rozsah povinností uložených nařízením se liší dle hospodářského subjektu. Níže shrnujeme hlavní povinnosti jednotlivých dotčených subjektů.

Co dělat, když jste výrobce?

Posouzení bezpečnosti: Jako výrobce musíte provést analýzu rizik, abyste zajistili, že Váš výrobek neohrozí zdraví nebo bezpečnost spotřebitelů.

Vypracování a uchování dokumentace: Vaší povinností je vypracovat technickou dokumentaci k bezpečnosti výrobku a tuto po stanovenou dobu 10 let uchovávat.

Dodržení norem: Vaše výrobky musí splňovat příslušné technické normy a předpisy.

Označení výrobků: Výrobky, resp. jejich obaly, musíte označovat:

- Vaší identifikací a svými kontaktními údaji – jméno, zapsaný obchodní název nebo zapsanou ochrannou známku výrobce, poštovní a elektronická adresa, na nichž Vás lze kontaktovat;
- identifikací výrobku – s uvedením typu výrobku, jeho série, sériového čísla či jiných identifikačních údajů;

Bezpečnostní informace: K výrobku musíte přiložit srozumitelný návod a bezpečnostní informace (v českém jazyce), ledaže výrobek lze bezpečně používat i bez takového návodu či informace.

Sledování výrobků: Musíte udržovat systémy pro sledování výrobků na trhu a aktivně monitorovat potenciální rizika.

Evidenční povinnosti – Jako výrobce musíte vést interní evidenci o přijatých stížnostech (a tyto prošetřovat), jakož i ohledně nehod v souvislosti s bezpečností výrobků, stažení výrobků a přijatých opatření; evidované údaje je třeba uchovávat nejdéle 5 let;

Oznamování rizik: Musíte informovat příslušné vnitrostátní orgány (prostřednictvím nového portálu Safety Business Gateway) a spotřebitele o jakýchkoli problémech spojených s bezpečností výrobku, jakož i přijmout nápravná opatření, případně stáhnout nebezpečné výrobky z trhu i oběhu. Případné nehody způsobené výrobkem je třeba oznamovat příslušným orgánům, a to prostřednictvím již zmiňovaného systému Safe Business Gateway.

Upozorňujeme, že pokud jiná osoba, než výrobce uvádí výrobek na trh pod svým jménem nebo ochrannou známku, případně pokud provede podstatnou změnu výrobku, považuje se pro účely tohoto nařízení za výrobce a vztahují se na ni povinnosti výrobce.

Jaké jsou povinnosti dovozce?

Ověření souladu: Jako dovozce musíte zajistit, aby výrobek, který uvádíte na trh, splňoval požadavek na obecnou bezpečnost dle nařízení a také, zda výrobce ohledně daného výrobku splnil své povinnosti. Jinak jste povinni uvedení nevyhovujícího výrobku na trh odmítnout.

Označení výrobků: Na výrobku nebo jeho obalu musíte uvádět také své identifikační a kontaktní údaje.

Bezpečnostní informace: I dovozci mají povinnost zajistit přiložení srozumitelných pokynů a bezpečnostních informací k výrobku (v českém jazyce), ledaže jich není třeba.

Uchování dokumentace: Kopii technické dokumentace k výrobku musíte uchovávat po stanovenou dobu 10 let od uvedení na trh pro ověření bezpečnosti výrobku.

Skladování a přeprava: Je Vaší odpovědností, aby skladovací a přepravní podmínky výrobků neohrožovaly soulad výrobků s požadavkem na obecnou bezpečnost dle nařízení.

Oznamování rizik: O nebezpečném výrobku musíte informovat spotřebitele, výrobce a vnitrostátní orgány (prostřednictvím portálu *Safety Business Gateway*), jakož i přijmout nápravná opatření, případně stáhnout nebezpečné výrobky z trhu i oběhu.

Evidenční povinnosti: Dovožce není vyňat ani z dalších povinností obdobných jako u výrobce ohledně šetření stížností a vedení evidencí ohledně bezpečnosti výrobků (stížnosti, nehody, stažení výrobků či přijatá opatření).

Co musíte dělat jako distributor?

Kontrola před distribucí: Prvně musíte ověřit, že výrobce a případný dovozce splnili příslušné požadavky ohledně bezpečnosti výrobků dle nařízení. V opačném případě distributor musí odmítnout dodat výrobek na trh.

Skladování a přeprava: I distributor nese odpovědnost za skladovací a přepravní podmínky výrobků tak, aby neohrožovaly soulad výrobků s požadavkem na obecnou bezpečnost dle nařízení.

Oznamování problémů: U výrobku Vámi dodaném na trh, který je nebezpečný nebo není v souladu s požadavky nařízení, jste povinni informovat výrobce, popřípadě dovozce, a zajistit, aby i vnitrostátní orgány byly informovány (prostřednictvím portálu [Safety Business Gateway](#)), jakož i zajistit, aby byla přijata nápravná opatření, včetně případného stažení výrobku z trhu i oběhu.

Jaké povinnosti navíc mají e-shopy?

E-shopy navíc musí v rámci předmluvní nabídky výrobku nově uvádět **jasným a viditelným způsobem alespoň tyto informace:**

1. identifikační a kontaktní údaje výrobce, případně odpovědné osoby v rámci EU (jméno, zapsaný obchodní název nebo zapsanou ochrannou známku výrobce a poštovní a elektronickou adresu, na kterých lze výrobce kontaktovat),
2. údaje umožňující identifikaci výrobku, včetně jeho vyobrazení a typu a případných dalších identifikátorů výrobku,
3. případné srozumitelné varovné nebo bezpečnostní informace, které mají být k výrobku či jeho obalu připojeny (v českém jazyce).

Jsou povinnosti, které musí plnit všechny hospodářské subjekty?

Ano, všechny hospodářské subjekty v dodavatelském řetězci mají povinnost zavést interní postupy pro dodržování požadavků nařízení ohledně bezpečnosti výrobků, na což navazuje jejich povinnost spolupracovat s orgány dozoru nad trhem. Hospodářské subjekty musí být také připraveny poskytnout na žádost orgánu dozoru konkrétní informace ve vztahu k výrobku, a to po dobu 6 až 10 let od dodání výrobku.

V případě existence systému registrace výrobků nebo věrnostního programu zákazníků by měl každá hospodářský subjekt nabídnout zákazníkům možnost poskytnout samostatně kontaktní údaje pouze pro účely týkající se bezpečnosti výrobků.

Nařízení dále zavádí také další mechanismy, včetně například konkrétních postupů, jakož i práv spotřebitelů v případě stažení výrobků z trhu a oběhu, stejně jako zvláštní povinnosti poskytovatelů online tržišť. O těchto a dalších bodech se zde s ohledem na rozsah tohoto sdělení podrobněji nezmiňujeme.

Co Vám hrozí za porušení povinností?

Dozorové orgány (typicky Česká obchodní inspekce) budou oprávněny za případná porušení ukládat sankce až do výše **50.000.000,- Kč** (avšak ze schváleného návrhu vyplývá, že většina sankcí za přestupky se v maximální expozici pohybují níže v řádu jednotek milionů Kč).

Na koho se obrátit?

V případě jakýchkoli dotazů k výše uvedenému, resp. pokud byste chtěli vědět více či bližší podrobnosti o nových povinnostech, které přináší výše popsaná právní regulace, jsme Vám k dispozici. Jsme připraveni Vám v této oblasti poskytnout asistenci.

Mgr. Jakub Málek
managing partner
malek@plegal.cz

JUDr. Miloš Kulda, Ph.D.
advokát
kulda@plegal.cz

Mgr. Kateřina Vyšínová
advokátní koncipientka
vysinova@plegal.cz